

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 12, 2014

Nummer 12, 2014

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:4060](#) 20-05-2014

X/Y

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:4123](#) 16-05-2014

X/Y

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2014:1803](#) 25-03-2014

X/Y

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:2061](#) 13-03-2014

X/Y

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2014:2892](#) 28-05-2014

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2014:4088](#) 19-05-2014

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2014:3084](#) 13-05-2014

RECHTSPRAAK

Afstorting van tijdens huwelijk opgebouwde pensioenaanspraken.

De man en de vrouw waren onder uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen met elkaar gehuwd. Met het oog op een mogelijke echtscheiding kwamen partijen bij huwelijkse voorwaarden overeen dat tijdens het huwelijk opgebouwde pensioenaanspraken, conform de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (Wvps) zouden worden verevend. Het huwelijk van partijen werd in 2010 door echtscheiding ontbonden. Hoewel de man tijdens het huwelijk geen ouderdoms- en nabestaandenpensioen heeft opgebouwd, heeft hij wel pensioengelden gereserveerd in zijn besloten vennootschap. Ten aanzien van deze pensioenreserves komen partijen bij echtscheidingsconvenant overeen dat deze binnen een jaar, in overleg met een accountant, worden verevend conform de Wvps. De vrouw vordert thans – kort samengevat – afstorting van de aan haar toekomende pensioenaanspraken. Volgens de man heeft de vrouw alleen recht op afstorting van het ouderdomspensioen en derhalve niet van het partnerpensioen.

De rechtbank oordeelt in dat kader dat uit de door partijen overeengekomen huwelijkse voorwaarden blijkt dat de vrouw in beginsel recht heeft op conversie van de tijdens het huwelijk opgebouwde pensioenaanspraken (art. 5 Wvps). Daarmee wordt bedoeld op zowel het ouderdoms- als partnerpensioen (art. 10 lid 1 en 2 van de huwelijkse voorwaarden). Voorts volgt uit de huwelijkse voorwaarden dat de vrouw overdracht van pensioenaanspraken kan vorderen aan een externe pensioenverzekeraar indien sprake is van pensioen in eigen beheer, of van een pensioenuitvoerder die financieel afhankelijk is van de door de man gedreven onderneming. Op grond van artikel 3a lid 2 Wvps maakt de vrouw eveneens aanspraak op partnerpensioen, waarvan zij afstorting kan verlangen bij een externe pensioenverzekeraar (HR 9 februari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ2658, NJ 2007/306).

Volgens de man is afstorting van aan de vrouw toekomende pensioenaanspraken niet mogelijk, omdat daarmee de continuïteit van zijn onderneming in gevaar komt. Partijen zijn namelijk bij huwelijkse voorwaarden overeengekomen dat afstorting niet kan worden verlangd, indien daarvoor geen liquiditeiten kunnen worden vrijgemaakt zonder de continuïteit van de door de man gedreven onderneming in gevaar te brengen. Een betalingsregeling is volgens de man evenmin mogelijk.

De rechtbank overweegt dat de beantwoording van de vraag, of in een concreet geval aanspraak kan worden gemaakt op afstorting bij een externe pensioenverzekeraar, dient plaats te vinden met inachtneming van alle omstandigheden van het geval. Afstorting is alleen dan niet mogelijk indien onvoldoende liquide middelen aanwezig zijn om de afstorting te effectueren en de benodigde liquide middelen ook niet anderszins vrijgemaakt kunnen worden, zonder de continuïteit van de onderneming, waaraan de pensioenaanspraken zijn verbonden, in gevaar te brengen.

De rechtbank merkt in dat kader op dat de afstortingsplicht van de man niet zo ver gaat, dat de man ter financiering daarvan gehouden is om zijn aandelenbezit in de besloten vennootschap te vervreemden aan de medeaandeelhouder of een derde. De man is voor het verwerven van zijn inkomen immers afhankelijk van zijn onderneming en vervreemding van zijn aandelenbezit zal leiden tot een onherroepelijk verlies van inkomen. De vrouw stelt echter dat de man sinds de echtscheiding, naast zijn gebruikelijke salaris, € 119.528 aan de onderneming heeft onttrokken. Daarmee heeft de man kennelijk prioriteit gegeven aan de financiering van privéuitgaven, in plaats van aan de op hem rustende verplichting om voor afstorting van de pensioenrechten zorg te dragen. De rechtbank biedt de man de gelegenheid om bij nadere akte een standpunt in te nemen ten aanzien van de door de vrouw opgeworpen privéonttrekkingen. Tevens benoemt de rechtbank een deskundige die kan adviseren omtrent de hoogte van het ten behoeve van de vrouw af te storten bedrag aan pensioenrechten en de mogelijkheid van de man, dan wel van diens onderneming, tot afstorting daarvan.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 28-05-2014

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2014:2892

Zaaknummer: C/01/265323 / HA ZA 13-487

Wetsartikelen: 5 Wvps

RECHTSPRAAK

Nauwe persoonlijke betrekking tussen minderjarige en grootouders die de minderjarige drie jaar lang ontvoerd hebben gehouden in Suriname.

De minderjarige is geboren uit de affectieve relatie van de vader en de moeder. De moeder overleed in 2010 en sindsdien verbleef de minderjarige –

tegen de wil van de vader – bij zijn grootouders (van moederszijde) in Suriname. De Rechtbank Den Haag belastte de vader bij beschikking van 12 januari 2011 met het ouderlijk gezag over minderjarige. In oktober 2013 heeft de vader de minderjarige met behulp van het televisieprogramma 'Ontvoerd' meegenomen naar Nederland. De grootouders verzoeken de rechtbank thans een omgangsregeling vast te stellen tussen hen en de minderjarige.

De rechtbank stelt voorop dat een kind recht heeft op omgang met zijn ouders en met degene die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind (art. 1:377a lid 1 BW). Het recht op omgang kan slechts worden ontzegd indien een van de ontzeggingsgronden van toepassing is (art. 1:377a lid 3 BW). De rechtbank overweegt dat in dat kader – naast het bestaan van een biologische band – tevens bijkomende omstandigheden gesteld moeten worden waaruit voortvloeit dat sprake is van *family life* (art. 8 EVRM). Vaststaat dat de grootouders en de minderjarige ruim drie jaar lang in gezinsverband hebben samengeleefd en dat de grootouders gedurende die periode de dagelijkse verzorging en opvoeding van de minderjarige voor hun rekening hebben genomen. Volgens de rechtbank is dan ook sprake van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de minderjarige en de grootouders. Het feit dat de grootouders de minderjarige tegen de wil van de vader bij zich hebben gehouden, maakt dat oordeel niet anders.

Tussen partijen staat niet ter discussie dat contact tussen de minderjarige en de grootouders van belang is voor de identiteitsontwikkeling van de minderjarige. De vraag die ter beantwoording voorligt, is hoe contact tussen de grootouders en de minderjarige op een voor de minderjarige onbelaste wijze kan plaatsvinden. Na het overlijden van de moeder is tussen de vader en de grootouders immers een hevige juridische strijd losgebarsten over het gezag en de verblijfplaats van de minderjarige. De rechtbank constateert dat de minderjarige vanwege

die aanhoudende strijd in een loyaliteitsconflict verkeert. De verhouding tussen de vader en de grootouders is echter zodanig verstoord, dat de rechtbank niet verwacht dat een rechterlijke beslissing daarin verandering zal brengen. Indien de onderlinge strijd tussen partijen voortduurt, zal de minderjarige daardoor in ernstige mate worden belemmerd in zijn groei naar volwassenheid. Vorenstaande feiten en omstandigheden hebben geleid tot de ondertoezichtstelling van de minderjarige. De rechtbank overweegt in dat kader dat de gezinsvoogd de belangrijke taak heeft om te onderzoeken hoe het contact tussen de minderjarige en de grootouders op een positieve wijze hersteld kan worden. De beslissing op het verzoek wordt daarom aangehouden.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-05-2014

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2014:4088

Zaaknummer: C/10/444207 / FA RK 14-988

Wetsartikelen: 1:377a BW en 8 EVRM

RECHTSPRAAK

Kinderrechter: Bureau Jeugdzorg heeft laakbaar gehandeld in procedure tot uithuisplaatsing minderjarige in gesloten jeugdzorg.

Bureau Jeugdzorg verzoekt de kinderrechter om verlenging van de ondertoezichtstelling van de minderjarige en om verlening van een machtiging uithuisplaatsing voor gesloten jeugdzorg. De minderjarige verblijft thans in een accommodatie voor gesloten jeugdzorg in Amsterdam. Bureau Jeugdzorg onderzoekt of een overplaatsing van de minderjarige naar Zeeland wenselijk is, omdat de minderjarige kampt met verslavingsproblematiek en vermoedens bestaan dat de minderjarige zich in het loverboy-milieu begeeft.

Ten aanzien van de noodzaak van een verlenging van de ondertoezichtstelling bestaat geen discussie. De kinderrechter wijst dat verzoek dan ook toe. Met betrekking tot de verzochte machtiging voor plaatsing van de minderjarige in een accommodatie voor gesloten jeugdzorg overweegt de kinderrechter dat de minderjarige kampt met ernstige opgroei- of opvoedingsproblemen, die haar ontwikkeling naar volwassenheid ernstig belemmeren. Op grond daarvan kan de kinderrechter de verzochte machtiging voor uithuisplaatsing in gesloten jeugdzorg toewijzen. De kinderrechter vraagt zich echter af of gesloten jeugdzorg wel in het belang van de minderjarige moet worden geacht. De minderjarige verblijft reeds een jaar in een accommodatie voor gesloten jeugdzorg, hetgeen tot een gematigd resultaat heeft geleid. In hoeverre gesloten jeugdzorg nog een gedragsverandering bij de minderjarige teweeg kan brengen, wordt door Bureau Jeugdzorg niet onderbouwd. Evenmin verschaft Bureau Jeugdzorg duidelijkheid omtrent het toekomstperspectief van de minderjarige, hetzij in Amsterdam, hetzij in Zeeland. Daarom verleent de kinderrechter de machtiging voor uithuisplaatsing van de minderjarige in gesloten jeugdzorg vooralsnog slechts voor de termijn van één maand. Gedurende deze maand moet Bureau Jeugdzorg onder meer onderzoeken of een overplaatsing van de minderjarige naar Zeeland wel meerwaarde heeft ten opzichte van een plaatsing in de huidige accommodatie voor gesloten jeugdzorg in Amsterdam.

Nadat de kinderrechter uitspraak had gedaan werd duidelijk dat Bureau Jeugdzorg het transport van de minderjarige naar Zeeland reeds had voorbereid. De minderjarige is na afloop van de zitting meteen overgebracht naar een accommodatie voor gesloten jeugdzorg in Zeeland. De kinderrechter acht deze handelswijze van Bureau Jeugdzorg laakbaar, aangezien

Bureau Jeugdzorg de kinderrechter en de advocaat van de minderjarige voor het eerst ter zitting heeft geïnformeerd over het voornemen om de minderjarige over te plaatsen naar Zeeland, terwijl dit besluit – gelet op de getroffen voorbereidingen – reeds eerder was genomen. Ook ter zitting heeft Bureau Jeugdzorg geen openheid in zaken gegeven. De kinderrechter heeft ter zitting immers aangedrongen op een heroverweging van de beslissing om de minderjarige over te plaatsen naar Zeeland. Het had op de weg van Bureau Jeugdzorg gelegen om op dat moment aan te geven dat geen heroverweging zal plaatsvinden en dat de minderjarige – bij het verlenen van een machtiging uithuisplaatsing – direct zal worden overgebracht naar Zeeland.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 13-05-2014

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2014:3084

Zaaknummer: 561118 / JE RK 14/364 561120 / JE RK 14/365 561121 / JE RK 14/366

Wetsartikelen: 29b Wjz en 1:261 BW

RECHTSPRAAK

X/Y

Moment van ontbinding van de wettelijke gemeenschap van goederen is de sterfdatum van erflaatster. Verdeling bij helfte ex artikel 1:100 BW. Verplichting erfgenaam mee te werken aan vestiging vruchtgebruik.

Geïntimeerde (echtgenoot van erflaatster) is op 14 april 1965 gehuwd met erflaatster in wettelijke gemeenschap van goederen. Sinds 1975 hebben erflaatster en geïntimeerde niet meer met elkaar samengeleefd en geen contact meer met elkaar gehad. Op 31 juli 2011 is erflaatster overleden. Appellant is haar erfgenaam. Bij de bestreden beschikkingen heeft de rechtbank onder meer, in het kader van de verdeling, op grond van de redelijkheid en billijkheid, geoordeeld dat voor de bepaling van de omvang van de gemeenschap uitgegaan moet worden van de omvang van de gemeenschap tussen erflaatster en geïntimeerde op het tijdstip van uiteengaan, te weten 11 april 1975. Appellant heeft hiertegen in hoger beroep gegriefd. Het hof overweegt dat op grond van artikel 1:94 lid 1 BW vanaf het ogenblik van de huwelijksvoltrekking tussen echtgenoten van rechtswege een gemeenschap van goederen tussen de echtgenoten ontstaat, tenzij bij huwelijkse voorwaarden anders is overeengekomen. Dit betreft een wijze van rechtsverkrijging onder algemene titel, te weten boedelmenging. Op grond van de wet is het tijdstip van ontbinding in casu het tijdstip van overlijden, 31 juli 2011. Naar het oordeel van het hof kan in elk geval ten opzichte van derden niet worden uitgegaan van een eerder tijdstip van ontbinding van de wettelijke gemeenschap van goederen aangezien zulks in strijd is met de rechtszekerheid jegens derden. In obligatoire zin kunnen erflaatster en geïntimeerde voor de bepaling van de omvang uitgaan van een ander tijdstip. Het hof heeft uit de gestelde feiten en het gedrag van erflaatster en geïntimeerde echter niet kunnen vaststellen dat erflaatster en geïntimeerde met elkaar een overeenkomst hebben gesloten om uit te gaan van het tijdstip waarop zij feitelijk, derhalve in 1975, uit elkaar gingen. Het enkele feit dat partijen gescheiden zijn gaan leven en geen contact meer met elkaar hadden, betekent naar het oordeel van het hof niet dat partijen een einde hebben willen maken aan hun huwelijk en de gemeenschap in obligatoire zin. Zowel erflaatster als geïntimeerde wisten dat zij met elkaar waren getrouwd. Beiden hebben aan dit huwelijk in

juridische zin geen einde gemaakt. Geïntimeerde had op eenvoudige wijze een einde kunnen maken aan het huwelijk door een echtscheidingsprocedure te starten. Door dit niet te doen heeft geïntimeerde de huidige situatie aan zichzelf te wijten. Naar het oordeel van het hof dient derhalve voor de bepaling van de omvang van de wettelijk gemeenschap van goederen uitgegaan te worden van het tijdstip van overlijden. De grief van appellant slaagt derhalve. Appellant is voorts opgekomen tegen de overweging van de rechtbank dat de redelijkheid en billijkheid aanleiding zou geven om af te wijken van een verdeling bij helfte van de gemeenschap. Het hof overweegt dat slechts onder uitzonderlijke omstandigheden kan worden afgeweken van een verdeling bij helfte. Het enkele feit dat partijen feitelijk gescheiden zijn gaan leven en geen contact hadden is geen bijzondere omstandigheid op grond waarvan van artikel 1:100 BW dient te worden afgeweken. Ook deze grief slaagt. Geïntimeerde heeft in reconventie gevorderd dat, voor het geval het tijdstip van de bepaling van de omvang van de gemeenschap 31 juli 2001 en de verdeling bij helfte zal zijn, erfgenaam wordt veroordeeld om mee te werken aan vestiging van een vruchtgebruik op de woning, de bedrijfsruimte, inboedel van deze woning en bedrijfsruimte en de bankrekeningen van geïntimeerde en zich daartoe binnen 14 dagen na betekening van het te wijzen vonnis meldt bij een door geïntimeerde aan te wijzen notaris, zulks onder verbeurte van een dwangsom. Het hof overweegt ten aanzien van deze vordering, dat voor zover de echtgenoot ten gevolge van uiterste wilsbeschikkingen niet of niet enig rechthebbende is op de tot de nalatenschap behorende woning en inboedel, de erfgenamen verplicht zijn tot medewerking aan de vestiging van vruchtgebruik op die woning en die inboedel ten behoeve van de echtgenoot, voor zover deze dit verlangt. Hiervoor is vereist dat de betrokken woning ten tijde van het overlijden door de echtgenoot werd bewoond en dat de betrokken inboedel bij de woning behoorde. De erfgenamen zijn tevens verplicht medewerking te verlenen aan vestiging van vruchtgebruik op andere goederen van de nalatenschap, voor zover de echtgenoot daaraan, de omstandigheden in aanmerking genomen, voor zijn verzorging behoefte heeft en die medewerking verlangt. Het feit dat partijen jaren gescheiden leven, doet hier niet aan af. Het hof overweegt voorts dat in casu nog niet vaststaat wat tot de nalatenschap van erflaterster behoort. Hiertoe dient eerst de huwelijksgoederengemeenschap te worden verdeeld. Daarna kan worden vastgesteld of behoefte bestaat aan de vestiging van het vruchtgebruik. Het hof adviseert partijen te trachten hierover in onderling overleg tot een regeling te komen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 25-03-2014

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2014:1803

Zaaknummer: 200.119.080/01

Rechters: Labohm, Engel en Zwagemaker

Wetsartikelen: 1:99 BW, 1:100 BW, 4:29 BW en 4:30 BW

RECHTSPRAAK

X/Y

Toestemming tot aangaan van huwelijk door curanda wordt geweigerd.

Bij beschikking van 23 november 2010 is verzoekster wegens een geestelijke stoornis onder curatele gesteld. Verzoekster heeft de kantonrechter verzocht toestemming te verlenen voor het aangaan van een huwelijk. Ingevolge artikel 1:38 BW kan zij, wegens een geestelijke stoornis, geen huwelijk aangaan zonder toestemming van de kantonrechter. Bij de bestreden beschikking heeft de kantonrechter de toestemming voor het aangaan van een huwelijk geweigerd. Van deze beslissing is verzoekster in hoger beroep gekomen. Zij stelt dat zij, anders dan de kantonrechter heeft geconcludeerd, wel degelijk in staat is de gevolgen van de huwelijksbelofte te begrijpen. Het hof is met de kantonrechter van oordeel dat verzoekster niet in staat is om de betekenis van haar verklaring in het huwelijk te willen treden te begrijpen. Het hof overweegt dat de curator heeft verklaard dat hij zich niet kan vinden in het voorgenomen huwelijk. Volgens hem is geen sprake van een gelijkwaardige relatie. Verzoekster heeft een IQ van 62 en heeft lichamelijke afwijkingen, waarvoor professionele hulp wenselijk is. Belanghebbende is 30 jaar ouder dan verzoekster. De moeder van verzoekster maakt zich volgens de curator zorgen over de relatie tussen verzoekster en belanghebbende. Het hof overweegt verder dat uit diagnostisch onderzoek is gebleken dat verzoekster wat haar sociaal-emotionele ontwikkeling betreft functioneert op het niveau van een vierjarig kind en wat de emotionele ontwikkeling betreft op het niveau van een zevenjarig kind. Voorts blijkt uit het verslag van de gedragsdeskundige dat zij het huwelijk als een sprookje ziet en niet overziet wat het huwelijk in de praktijk inhoudt. Het hof is van oordeel dat het huwelijk niet in het belang van verzoekster is te achten, aangezien zij deskundige pedagogische begeleiding en verantwoorde lichamelijke verzorging nodig heeft. Het is noodzakelijk dat er altijd iemand aanwezig is om hulp te bieden en als belanghebbende aan het werk is, is er niemand die in geval van nood hulp kan bieden. Behalve een vriendin heeft verzoekster geen verdere sociale contacten, terwijl juist de opbouw van een gezond sociaal leven in het belang is voor haar sociale ontwikkeling. Het hof bekrachtigt de beschikking waarvan beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 13-03-2014

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2014:2061

Zaaknummer: 200.131.0129

Wetsartikelen: 1:38 BW

RECHTSPRAAK

X/Y

Door de vernietiging van het onherroepelijk strafvonnis achteraf is geen sprake van onwaardigheid.

In de procedure in eerste aanleg heeft de rechtbank in het vonnis waarvan beroep onder meer voor recht verklaard dat appellant onwaardig is om van erflaatster te erven. Appellant, de zoon van de huishoudster van erflaatster, is in eerste aanleg gedagvaard door geïntimeerde, de nicht van erflaatster. Aan de beslissing over de onwaardigheid heeft de rechtbank ten grondslag gelegd dat de rechtbank bij onherroepelijk geworden strafvonnis ten aanzien van appellant bewezen heeft verklaard dat hij zich wederrechtelijk bedragen heeft toegeëigend die toebehoorden aan erflaatster. De rechtbank heeft hem veroordeeld tot een taakstraf, waardoor de in artikel 4:3 lid 1 onder b BW gegeven onwaardigheidsgrond is vervuld. Appellant komt in hoger beroep op tegen de door de rechtbank gegeven verklaring voor recht dat hij onwaardig is. Hij voert in hoger beroep onder meer aan dat artikel 4:3 BW niet op hem van toepassing is. Hij voert hiertoe aan dat de Hoge Raad zijn aanvraag tot herziening van het onherroepelijk strafvonnis gegrond heeft verklaard en de zaak heeft verwezen naar het Gerechtshof Den Haag. Dit hof heeft het strafvonnis vernietigd en opnieuw rechtdoende, niet bewezen verklaard dat appellant zich wederrechtelijk bedragen heeft toegeëigend die toebehoorden aan erflaatster en hem vrijgesproken. Het hof beantwoordt eerst ambtshalve de vraag of geïntimeerde voldoende belang heeft bij haar gevorderde verklaring voor recht over de onwaardigheid van appellant. Het hof overweegt dat dit het geval is. Het belang van geïntimeerde is er immers in gelegen dat bij onwaardigheid van appellant het legaat dat aan appellant is gemaakt niet langer meedoet bij mogelijke vermindering van legaten, wat ertoe kan leiden dat het legaat dat aan geïntimeerde is gemaakt, niet of voor een kleiner deel wordt verminderd. Bovendien is zij naar het oordeel van het hof ook een onmiddellijk betrokken persoon bij de rechtsverhouding waarin deze onwaardigheid een rol speelt. Het hof overweegt met betrekking tot de onwaardigheid dat door de vernietiging van het strafvonnis achteraf nimmer sprake is geweest van een onherroepelijke veroordeling en evenmin op enig moment van onwaardigheid. Een uitdrukkelijke bepaling dat de onwaardigheid in een dergelijk geval vervalt of nimmer aanwezig is geweest, is daarvoor niet nodig. Het hof is dan ook van oordeel dat door de vernietiging van het strafvonnis geen sprake is of kan zijn geweest van

onwaardigheid van appellant om voordeel te trekken uit de nalatenschap van in de zin van artikel 4:3 lid 1 sub b BW of een van de andere gronden voor onwaardigheid. De grief van appellant slaagt en het hof wijst alsnog de primaire vordering van geïntimeerde in de inleidende dagvaarding inzake de verklaring voor recht dat appellant onwaardig is af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-05-2014

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2014:4060

Zaaknummer: 200.141.178

Rechters: J.H. Lieber, R. Prakke-Nieuwenhuis en M.H.H.A. Moes

Wetsartikelen: 3:302 BW, 3:303 BW, 4:3 BW en 4:120 BW

RECHTSPRAAK

X/Y

Het hof heeft het testamentair bewind in hoger beroep alsnog op.

Erflaatster heeft bij testament over haar nalatenschap beschikt. Ingevolge het testament staat hetgeen appellant uit de nalatenschap van erflaatster heeft verkregen onder testamentair bewind van belanghebbende. Bij de bestreden beschikking is het primaire verzoek van appellant tot opheffing – op de voet van artikel 4:178 lid 2 BW – van het testamentair bewind over hetgeen hij uit de nalatenschap van de erflaatster heeft verkregen, afgewezen. De grief van appellant is gericht tegen deze afwijzing. Het hof stelt voorop dat de mogelijkheid van opheffing van een testamentair bewind door de rechter zoals bepaald in artikel 4:178 BW betrekking heeft op een testamentair bewind dat – uitsluitend – is ingesteld in het belang van de rechthebbende. Het hof dient, alvorens te beslissen over het primaire verzoek, vast te stellen of van een zodanig bewind sprake is. Het hof overweegt hieromtrent dat ex artikel 4:155 lid 3 BW geldt dat het bewind over een voorwaardelijke making wordt vermoed te zijn ingesteld in het belang van zowel degene die het goed bij vervulling van de voorwaarde verkrijgt als van degene die het alsdan verliest. Met 'wordt vermoed' komt tot uitdrukking dat de bepaling ten opzichte van de erflater van regelend recht is. De vraag rijst of erflaatster bij de instelling van het testamentaire bewind is afgeweken van het bepaalde in artikel 4:155 lid 3 BW, aldus het hof. Hiertoe dient het hof de betekenis vast te stellen van de clause zoals in het testament vastgelegd: 'Dit bewind is ingesteld in het belang van de rechthebbende, voor zover het X of belanghebbende betreft omdat zij niet goed in staat zijn zelf het verkregene te beheren en tijdens de duur van genoemd vruchtgebruik tevens om de bevoegdheden in één hand te houden'. Het hof is van oordeel dat deze clause behelst dat het bewind in het belang van de rechthebbende is ingesteld. Bij dit oordeel heeft het hof in aanmerking genomen dat de uiterste wil kennelijk wenst te regelen dat appellant het beheer over de verkrijging uit de nalatenschap ontbeert, met als beweegreden dat appellant niet goed in staat is om zelf het verkregene te beheren. En voorts dat als omstandigheid waaronder erflaatster de uiterste wil heeft gemaakt, kan gelden dat voldoende aannemelijk is geworden dat destijds bij erflaatster de vrees bestond dat appellant voor minder wenselijke invloed van derden vatbaar zou zijn. De vraag is in dit hoger beroep aan de orde of het testamentair bewind thans kan worden opgeheven op de grond dat appellant de onder bewind staande goederen zelf op verantwoorde

wijze zal kunnen besturen. Bij deze vraag kan in het midden blijven of eertijds voor de bij erflaatster bestaande vrees grond bestond, aldus het hof. Het hof is hieromtrent van oordeel dat, gelet op de gedingstukken en het verhandelde ter zitting, voldoende aannemelijk is geworden dat het antwoord hierop bevestigend luidt. Het hof heeft bij dit oordeel in aanmerking genomen dat hetgeen appellant uit de nalatenschap van zijn vader heeft verkregen, niet onder bewind staat. Niet is gebleken dat zich sinds het overlijden van zijn vader problemen hebben voorgedaan ten aanzien van het beheer door appellant, die zich ter zake laat bijstaan door de bank, van zijn overige, niet onder testamentair bewind staand vermogen. Het hof vernietigt de beschikking waarvan beroep, voor zover de rechtbank het primaire verzoek van appellant als oorspronkelijke verzoeker heeft afgewezen en heft, opnieuw rechtdoende, het testamentair bewind, door erflaatster ingesteld over de verkrijging van appellant uit haar nalatenschap, op.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 16-05-2014

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2014:4123

Zaaknummer: 200.133.004

Rechters: W. Breemhaar, M.E.L. Fikkers en G.K. Schipmolder

Wetsartikelen: 4:46 BW, 4:178 BW en 4:155 BW